

Factsheet

Aard en omvang huiselijk geweld in de regio Haaglanden

Huiselijk geweld¹ is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Onder geweld wordt verstaan: aantasting van de persoonlijke integriteit. Deze wordt onderscheiden in geestelijk en lichamelijk geweld. Alle vormen van relationeel geweld, dus ook seksueel geweld en kindermishandeling vallen hieronder. De huiselijke kring (of gezin) is de kring die bestaat uit partners, gezinsleden en familieleden.

Jaarlijks worden er in Nederland ongeveer 64.000 incidenten huiselijk geweld geregistreerd door de politie. Dit betekent 3,9 incidenten huiselijk geweld per 1.000 inwoners.² De geschatte omvang van huiselijk geweld wordt echter vaak vergeleken met het "topje van de ijsberg"; slechts een beperkt deel van de gevallen wordt zichtbaar. Dit komt mede doordat van veel incidenten geen melding of aangifte wordt gedaan bij de politie. Vooral psychisch geweld lijkt moeilijk te ondervangen.

In Den Haag worden elk jaar een aantal vragen gesteld over huiselijk geweld in de Haagse Stadsenquête. Uit de Stadsenquête van 2009 blijkt dat 6 % van de Haagse bevolking iemand kent die wordt geconfronteerd met huiselijk geweld.³ Dit percentage is redelijk constant over de afgelopen 5 jaar. De GGD Den Haag heeft in 2008 samen met de GGD Amsterdam, de GG&GD Utrecht en de GGD Rotterdam-Rijnmond tevens een aantal vragen over huiselijk geweld opgenomen in de gezondheidsenquête. In totaal hebben 21.000 inwoners van 16 jaar en ouder uit deze vier grote steden (G4) de gezondheidsenquête ingevuld. Uit de gezondheidsenquête 2008 blijkt dat 3% van de inwoners uit Den Haag van 16 jaar en ouder aangeeft in de afgelopen vijf jaar slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld.⁴

In de regio Haaglanden kan het slachtoffer van huiselijk geweld, de pleger, of iedereen die een vermoeden heeft dat iemand in zijn of haar omgeving mishandeld wordt, contact opnemen met het Steunpunt Huiselijk Geweld Den Haag en het Steunpunt Huiselijk Geweld Delft. In 2009 is met het Steunpunt Huiselijk Geweld Den Haag 1109 keer contact opgenomen voor specifieke geweldsituaties (525 nieuwe geweldsituaties, 30 herhaalde meldingen, en 554 meldingen via de 'Haaglandse Aanpak', zie onder). Dit is een toename van 21 % ten opzichte van 2008.

¹ T van Dijk, S Flight, E Oppenhuis, B Duesmann. Huiselijk geweld. Aard, omvang en hulpverlening. Intomart SWO, 1997. (Onderzoek in opdracht van het Ministerie van Justitie).

² H Ferwerda. Huiselijk geweld gemeten 2008. Bureau Beke, Arnhem, 2009.

³ L Bosten, H Verhorst. Stadsenquête Den Haag 2009. Gemeente Den Haag bestuursdienst 2009.

⁴ JJ van Veelen, AP van Dijk, GAM Ariens et al. G4 op gezondheid uitgemeten. Den Haag, 2009.

Bij het steunpunt huiselijk geweld Delft zijn in 2009 172 meldingen huiselijk geweld binnen gekomen. 92 hiervan hebben geleid tot een behandeltraject, 19 maal ging het om een huisverbod en in 61 gevallen ging het om korte contacten en consultatie.

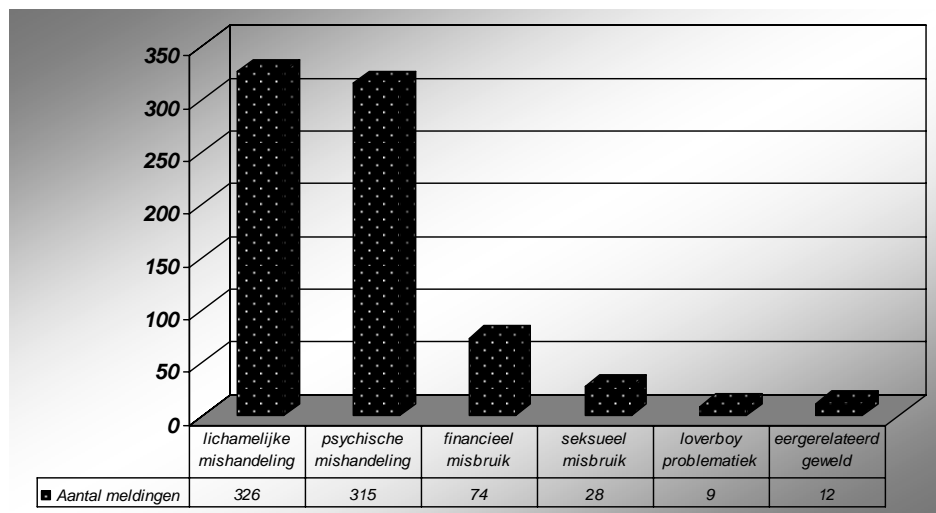
Haaglandse Aanpak

Bij huiselijk geweldsituaties zijn veel instanties betrokken: Politie, reclassering, het OM, en hulpverleningsinstanties voor pleger, slachtoffer, en eventuele kinderen. Samenwerking en afstemming tussen de verschillende instanties zijn essentieel om het gezin te helpen en het geweld te doen stoppen. In de regio Haaglanden zijn de samenwerkingsafspraken vastgelegd in de 'Haaglandse Aanpak'. Het is de basis waar vanuit wordt gewerkt sinds 2008, waarbij de meldingen of aangiften van huiselijk geweld door de politie worden doorgegeven aan het Steunpunt Huiselijk Geweld, die deze vervolgens doorzet naar de verschillende hulpverleningsinstanties.

In totaal zijn er in 2009 bij het Steunpunt Huiselijk Geweld 554 van dit soort 'Haaglandse Aanpak zaken' binnengekomen. De plegers van het huiselijk geweld zijn overwegend mannen (93 %), de slachtoffers overwegend vrouwen (92 %). In 369 gevallen (67 %) waren kinderen betrokken; Als getuige van het geweld (72 %), of als slachtoffer van kindermishandeling (13 %).

Aard van de mishandeling: vooral lichamelijke en psychische mishandeling

Huiselijk geweld komt voor in verschillende vormen. Het Steunpunt Huiselijk Geweld in Den Haag onderscheidt de vormen: lichamelijke mishandeling, psychische mishandeling, financieel misbruik, seksueel misbruik, loverboy problematiek en eengerelateerd geweld. Vaak is er sprake van een combinatie van de genoemde vormen. Zowel in Den Haag als landelijk worden lichamelijke en psychische mishandeling het meest genoemd (Figuur 1). In de meeste gevallen gaat het om partnermishandeling (76 %).

Figuur 1. Aard van mishandeling. Steunpunt Huiselijk Geweld. Den Haag, 2009.

Huiselijk geweld meldingen per gemeente

In de onderstaande tabellen is weergegeven uit welke gemeente het slachtoffer die contact opneemt met het Steunpunt Huiselijk Geweld, of waarvoor contact is opgenomen door een particulier of instantie, afkomstig is. Veruit de meeste slachtoffers waarvoor of waardoor contact is opgenomen met het Steunpunt zijn woonachtig in Den Haag. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat er in Den Haag meer slachtoffers zijn van huiselijk geweld dan in de andere gemeenten. De bekendheid met het Steunpunt Huiselijk Geweld is mogelijk groter bij de inwoners van Den Haag.

Tabel 1. Huiselijk geweld meldingen per gemeente, Steunpunt Huiselijk Geweld, Den Haag 2009.

Gemeente slachtoffer	Aantal telefonische contacten over specifieke geweldsituaties	%	Aantal meldingen via de 'Haaglandse Aanpak'	%
Den Haag	326	62,1%	342	61,7%
Zoetermeer	45	8,6%	67	12,1%
Regio Delft	10	1,9%	^a	^a
Leidschendam-Voorburg	35	6,7%	35	6,3%
Rijswijk	16	3,1%	23	4,2%
Wassenaar	2	0,4%	17	3,1%
Buiten Haaglanden	51	9,7%	^a	^a
Onbekend	40	7,6%	70	12,6%
Totaal	525	100%	554	100%

^a Niet bekend. In de 'Haaglandse Aanpak' zitten momenteel 9 politiebureaus: Politiebureau Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en 5 bureaus gevestigd in Den Haag (Politiebureau Beresteinlaan, Laak, Scheveningen, Ypenburg/Leidschenveen en Zuiderpark).

Tabel 2. Huiselijk geweld meldingen per gemeente, Steunpunt Huiselijk Geweld, Delft 2009

Gemeente slachtoffer	Aantal telefonische contacten over specifieke geweldsituaties	%
Delft	65	37,8%
Pijnacker & Nootdorp	10	5,8%
Westland	22	12,8%
Midden Delfland	7	4,1%
Onbekend / buiten DWO gebied	68	39,5%
Totaal	172	100%

Binnen de DWO regio wordt niet gewerkt volgens de Haaglandse Aanpak. Op dit moment wordt er gewerkt aan een vernieuwde DWO aanpak die overeenkomsten heeft met de Haaglandse Aanpak. De verwachting is dat de DWO aanpak eind 2010 van start zal gaan.

Wet Tijdelijk Huisverbod

Begin maart 2009 is de Wet Tijdelijk Huisverbod ingevoerd. Gedurende het verbod mag de pleger van huiselijk geweld zijn huis niet betreden en geen contact zoeken met zijn partner of kinderen (voor 10 dagen, eventueel te verlengen tot 28 dagen). Een belangrijk element binnen het huisverbod is de hulpverlening op gang brengen. Sinds de invoering van de wet op 1 maart 2009 tot en met 31 december 2009 zijn er in de regio Haaglanden 142 huisverboden opgelegd.

Meer informatie

Over de gegevens Den Haag:

Renske Gilissen
Epidemiologisch onderzoeker
Dienst OCW, Gemeente Den Haag
renske.gilissen@denhaag.nl

Over de gegevens Delft-Westland-Oostland:

Yvonne Blom
Beleidsadviseur huiselijk geweld
Gemeente Delft
yblom@delft.nl